

Revisorsinspektionen
Swedish Inspectorate of Auditors

ÅRSREDOVISNING 2017

ÅRSREDOVISNING REVISORSINSPEKTIONEN 2017

Innehållsförteckning

1	Myndighetschefen har ordet	2
2	Om RI.....	3
2.1	RI:s uppdrag.....	3
2.2	RI:s organisation.....	3
3	Resultatredovisning	4
3.1	RI:s verksamhetsområden.....	4
3.2	Budgetutfall	5
3.3	Tillsynsverksamheten.....	5
3.3.1	Allmänt om tillsynsverksamheten.....	6
3.3.2	Kvalitetskontroll	6
3.3.3	Riskbaserad tillsyn	9
3.3.4	Disciplinärenden.....	9
3.3.5	Förhandsbesked.....	12
3.3.6	Internationella kontakter	12
3.3.7	Sammanfattande slutsatser.....	14
3.4	Examinationsverksamhet.....	14
3.5	Auktorisation, godkännande och registrering	15
3.6	Övriga mål och återrapporteringskrav.....	17
3.7	Kompetensförsörjning	18
3.8	Sjukfrånvaro	20
4	Finansiell redovisning.....	20
4.1	Ekonomiskt utfall.....	20
4.2	Resultaträkning	22
4.3	Balansräkning.....	23
4.4	Anslagsredovisning	24
4.5	Tilläggsupplysningar och noter	24
4.5.1	Redovisningsprinciper	24
4.5.2	Värderingsprinciper.....	25
4.5.3	Noter.....	25
4.5.4	Ersättningar och andra förmåner.....	30
4.5.5	Anställdas sjukfrånvaro	31
4.6	Sammanställning väsentliga uppgifter.....	32
5	Beslut och intygande	33

1 Myndighetschefen har ordet

Revisorsinspektionen (RI) är viktig för framtidens revision. Som regeringens expertmyndighet ska vi ha både överblick och expertkunskaper. Vi ska hantera komplexa revisionsfrågor och samtidigt förstå hur långsiktiga trender påverkar branschen och dess förutsättningar. Gentemot våra tillsynsobjekt ska vi vara lyhörda och bestämda på en och samma gång. I utvecklingen ligger förändrade förutsättningar och förväntningar på revisorerna. Det innebär att den traditionella yrkesrollen håller på att förändras. Samhället behöver en revisorskår som kan ta sig an nya problemområden och metoder för granskning, som bland annat digitaliseringen medför. Detta innebär också att efterfrågan på kompetenser delvis förändras och att utbildningen av revisorer behöver anpassas till nya förväntningar på yrkesrollen.

RI har under året utvecklat den egna organisationen, vårt arbetssätt och revisorsprofessionen i Sverige i enlighet med den nya strategiska inriktningen. Globalisering, digitalisering, och nya synsätt på ledar- och medarbetarskap är några av de drivkrafter som både har utmanat och format vårt löpande utvecklingsarbete.

2017 har varit ett händelserikt år

Låt mig summera några viktiga händelser och resultat från det gångna året:

- ✓ Namnbyte till Revisorsinspektionen och ny strategisk inriktning för myndigheten. Genom detta uppnås en tydlighet kring vårt uppdrag, vår roll och de mål vi vill uppnå med verksamheten.
- ✓ Nya effektivare arbetsformer. Tillsynsverksamheten inriktas än mer mot väsentliga riskområden. Professionaliseringen i verksamheten har förstärkts, vilket bl.a. kommit till uttryck i en utökad delegering till medarbetarna och att en ny tillsynsform har införts - riskbaserad tillsyn. Handläggningstiderna har under året minskat för genomförda kvalitetskontroller och disciplinärenden.
- ✓ Vi har initierat ett samtal kring revisionens roll i samhällsstyrningen och om den framtida revisionens innehåll och inriktning. Förslag till åtgärder för förbättrad revisionskvalitet och stärkt förtroende för revisorer och revisionen i Sverige har lämnats till regeringen. Inom ramen för utvecklingsarbetet har även förslag till nya utbildningskrav för auktoriserade revisorer presenterats.
- ✓ Ett omfattande digitaliseringsarbete har inletts vid myndigheten. Under året lanserades en ny webbplats som är mer användarvänlig, lättnavigerad och relevant för våra besökare.

Vi ser med tillförsikt fram mot år 2018

Vårt utvecklingsarbete kommer att fortsätta under år 2018 med målsättningen att ständigt förbättra verksamheten utifrån uppdragsgivarens efterfrågan och revisionsbranschens behov av utveckling. Ytterst ska vi säkra revisionskvaliteten och stärka förtroendet för revisorer och revisionen i Sverige.

Slutligen vill jag rikta ett varmt tack till RI:s medarbetare som alla har bidragit till myndighetens goda anda och leveransförmåga.

Stockholm den 22 februari 2018

Per Johansson

2 Om RI

2.1 RI:s uppdrag

Vår vision är en professionell revision för tryggt beslutsfattande.

RI är regeringens expertmyndighet i frågor om revisorer och revision.

Vårt uppdrag är att:

- ✓ säkerställa tillgången nationellt till kvalificerade (auktoriserade och godkända) revisorer så att näringslivet och samhället i övrigt har tillgång till revisorer som kan revidera aktiebolag, banker, försäkringsbolag, ekonomiska föreningar, stiftelser, myndigheter och andra sammanslutningar som bedriver ekonomisk verksamhet, och
- ✓ ansvara för att god revisorssed och god revisionsed utvecklas på ett ändamålsenligt sätt.

Vi arbetar genom att:

- ✓ genomföra prov för examination av revisorer, godkänna och auktorisera revisorer samt registrera revisionsbolag, och
- ✓ utöva tillsyn över kvalificerade revisorer och registrerade revisionsbolag.

RI:s verksamhet bidrar till att upprätthålla en hög revisionskvalitet och höga yrkesetiska krav samt att olika intressenter har tillgång till trovärdig ekonomisk och strategisk information för sitt beslutsfattande. Ytterst syftar myndighetens arbete till att upprätthålla förtroendet för revisorer och revisorers verksamhet samt för auktorisationssystemet.

2.2 RI:s organisation

RI leds av en myndighetschef och är en enrådighetsmyndighet under Justitiedepartementet.

Myndigheten är organiserad i tre avdelningar, en juristavdelning som leds av chefsjuristen, en revisorsavdelning som leds av chefsrevisorn och en administrativ avdelning som leds av den administrativa chefen.

Tillsynsnämnden för revisorer

Inom RI finns ett särskilt beslutsorgan, Tillsynsnämnden för revisorer. Tillsynsnämnden fattar beslut om disciplinära åtgärder och förhandsbesked samt avgör ärenden av principiell karaktär som rör myndighetsutövning mot enskilda. Som huvudregel kan beslut som tillsynsnämnden fattar överklagas till domstol.

Tillsynsnämndens ledamöter utses av regeringen och består av en ordförande och åtta ledamöter.

Examensrådet

Vid RI finns ett examensråd som är ett rådgivande organ i frågor om utbildning och examinering av revisorer.

Examensrådets ledamöter utses av myndighetschefen och består av en ordförande och fyra ledamöter.

3 Resultatredovisning

3.1 RI:s verksamhetsområden

RI:s verksamhet delas in i följande områden:

- ✓ Tillsyn
- ✓ Examination
- ✓ Ansökan om auktorisation, godkännande och registrering

RI:s verksamhet är helt avgiftsfinansierad och intäkterna disponeras av myndigheten. Intäkterna består huvudsakligen av årsavgifter, examensavgifter, ansökningsavgifter samt avgifter för kvalitetskontroll, se not 1 i avsnitt 4.5.3. Avgifterna ska tillsammans täcka samtliga kostnader för myndigheten.

I tabell 1 redovisas intäkter, kostnader och resultat för RI:s verksamhet. Av tabell 2 framgår kostnaderna inom respektive verksamhetsområde¹. Kostnaderna är direkta kostnader och indirekta kostnader, fördelade per område utifrån RI:s tidredovisning.

Tabell 1 – intäkter, kostnader och resultat för RI:s verksamhet (belopp i tkr, avrundningsdifferenser förekommer)

	2017	2016	2015
Intäkter	36 312	40 029	37 634
Kostnader	-40 031	-33 632	-30 968
Resultat	-3 719	6 398	6 666

Tabell 2 – kostnaderna fördelade på verksamhetsområde (belopp i tkr)

	2017		2016		2015	
Tillsyn	31 811	80 %	24 996	75 %	23 284	75 %
Examination	4 069	10 %	5 476	16 %	4 725	15 %
Aukt/godk/registrering	4 151	10 %	3 160	9 %	2 959	10 %
Totalt	40 031	100 %	33 632	100 %	30 968	100 %

¹ Internationellt arbete redovisades t.o.m. i årsredovisningen 2016 som ett eget verksamhetsområde, f.r.o.m. år 2017 ingår det internationella arbetet i verksamhetsområdet Tillsyn.

3.2 Budgetutfall

I tabell 3 redovisas utfallet för åren 2016 och 2017 i förhållande till budgeten för åren 2016 och 2017 som lämnades i budgetunderlaget för år 2017.

Tabell 3 – budget och utfall för den avgiftsbelagda verksamheten enligt regleringsbrevet 2017 (belopp i tkr)

Verksamhet	Ack. res t.o.m. 2015	Resultat 2016	Intäkter 2017	Kostnader 2017	Resultat 2017	Utg. Ack. 2017
Budget ²	8 104	2 244	37 026	39 102	-2 076	8 272
Utfall	8 104	6 398	36 312	40 031	-3 719	10 783
Differens budget/utfall	0	4 154	-714	929	-1 643	2 511

Resultatet för år 2016 blev 4 154 tkr högre än budgeterat. Detta beror bl.a. på högre avgiftsintäkter genom att fler tentander genomgick revisorsprovet och att fler ansökningar om auktorisation än beräknat kom in. Vidare ökade antalet företag av allmänt intresse och därmed avgiftsbasen för kvalitetskontrollerna. Kostnaderna för år 2016 blev lägre än budgeterat, beroende på förseningar i återrekryteringen av nya medarbetare och på förseningar i investering i ny teknik. RI:s digitaliseringsarbete kunde initieras först under år 2017, och inte år 2016 som planerats.

För år 2017 blev resultatet 1 643 tkr lägre än beräknat i budgetunderlaget. Differensen består främst av högre personalkostnader genom ett omfattande rekryteringsarbete under året. Intäkterna år 2017 blev lägre än beräknat eftersom RI fattade beslut att inför året sänka avgiften för kvalitetskontrollen avseende företag av allmänt intresse för att minska det myndighetskapital som byggts upp under de senaste åren.

3.3 Tillsynsverksamheten

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

RI ska redovisa det totala antalet öppna tillsynsärenden vid årets slut, fördelade på disciplinärenden och övriga tillsynsärenden. RI ska särskilt redovisa hur många disciplinärenden som har inletts och avgjorts under året. RI ska även redogöra för utgången i de disciplinärenden som avgjorts under året. RI ska redogöra för övergripande slutsatser som dragits av tillsynsverksamheten.

RI ska redovisa hur man har följt och medverkat till den internationella utvecklingen inom revisorsområdet, särskilt rörande EU:s arbete och samarbetet med de nordiska länderna.

Återrapportering enligt RI:s serviceåtagande:

Den rapport som RI upprättar efter varje genomförd kvalitetskontroll ska behandlas vid ett slutmöte med revisionsföretagets ledning. Detta slutmöte ska normalt hållas

² I regleringsbrevet 2017 anges siffrorna 4 333 tkr som ackumulerat resultat t.o.m. år 2015 och därmed 4 501 tkr utgående ackumulerat år 2017, ackumulerat resultat t.o.m. år 2015 ska vara 8 104 tkr.

inom tre månader efter sista dagen för inspektion på plats hos revisionsföretaget. Rapportens innehåll ska därefter fastställas i nära anslutning till slutmötet.

Minst hälften av alla disciplinärenden som inleds ska vara avgjorda inom ett år från dagen de inleddes och minst 90 % ska vara avgjorda inom två år.

En ansökan om förhandsbesked ska normalt vara avgjord inom två månader från det datum en fullständig ansökan kommit in till RI.

3.3.1 Allmänt om tillsynsverksamheten

Tillsynsområdet, som är den enskilt största verksamheten vid myndigheten, innefattar:

- ✓ *Kvalitetskontroll:* Kvalificerade revisorer och registrerade revisionsbolag är föremål för återkommande kvalitetskontroller. Dessa sker dels genom särskild kvalitetskontroll av företag av allmänt intresse, dels genom övrig kvalitetskontroll.
- ✓ *Riskbaserad tillsyn:* Ärenden öppnas av RI baserat på identifierade och/eller misstänkta riskfaktorer och i vissa situationer när en anmälan inte omedelbart leder till att ett disciplinärende öppnas.
- ✓ *Disciplinärenden:* Ärenden öppnas efter anmälan, underrättelse eller på RI:s eget initiativ. Inom RI finns ett särskilt beslutsorgan, Tillsynsnämnden för revisorer, som bl.a. fattar beslut i frågor om disciplinära åtgärder.
- ✓ *Förhandsbesked:* Dessa kan avse antingen om en revisor med hänsyn till sin opartiskhet och självständighet kan inneha ett visst revisionsuppdrag eller om en revisor får utöva viss s.k. sidoverksamhet.

3.3.2 Kvalitetskontroll

Utgångspunkter

Särskild kvalitetskontroll genomförs av kvalificerade revisorer och registrerade revisionsbolag som har revisionsuppdrag i företag av allmänt intresse (noterade företag, banker och försäkringsbolag). Vid ingången av år 2017 var det 13 revisionsbolag som reviderade företag av allmänt intresse i Sverige. Vid utgången av år 2017 kvarstod 10 av dessa revisionsbolag. För tre bolag (PwC, EY och KPMG) utgjorde arvudet för sådan revision mer än 15 % av de totala arvudena för företag av allmänt intresse i Sverige.

Övrig kvalitetskontroll sker genom att RI dels kvalitetssäkrar den kontroll som branschorganisationen FAR utför av sina medlemmar, dels får underrättelser från FAR om revisorer som är underkända vid medlemskontrollen.

Tillsynsmetodik

RI har upprättat en vägledning och rutiner för planering, genomförande och rapportering av kvalitetskontroll av revisorer och revisionsbolag som utför revision i företag av allmänt intresse.

RI:s kvalitetskontroll sker på bolagsnivå och på uppdragsnivå. På bolagsnivå görs en systembaserad kvalitetskontroll. Kontrollen innebär att RI granskar hur revisionsbolagets system och processer är utformade och fungerar. Syftet är att säkerställa att det

finns förutsättningar för att revisionen utförs enligt god revisors- och revisionsssed. På uppdragsnivå genomförs RI:s kvalitetskontroll med inriktning på hur lagstadgad revision utförs i enskilda uppdrag. Genom den uppdragsbaserade kontrollen får RI underlag för att bedöma såväl effektiviteten i revisionsbolagets system för kvalitetssäkring som kvaliteten i enskilda revisorers arbete. Kvalitetskontrollerna utförs med egen personal samt med anlitade experter.

RI:s rapporter med resultatet från kvalitetskontrollerna publiceras på myndighetens webbplats.

Genomförda särskilda kvalitetskontroller

Från och med februari 2017 har RI fastställt ett serviceåtagande när det gäller tidpunkten för att hålla slutmöte efter en kvalitetskontroll. Serviceåtagandet utgör en ambitionshöjning för RI, både vad gäller effektivitet och relevans, se tabell 4. Tidigare år har handläggningstiderna för kvalitetskontroller uppgått till 1–2 år, men någon statistik avseende detta har inte förts vid myndigheten.

Tabell 4 – kvalitetskontroller som har avslutats under år 2017 samt kvalitetskontroller påbörjande under året

Revisionsbolag/personvald revisor	Startår	Antal uppdrag	Antal dagar mellan sista dagen för inspektion samt slutmöte.
PwC, enbart personvalda revisorer	2015	5	424
EY	2016	7	236
BDO	2016	2	142
Kalle Wrane Borås, personvald	2016	1	93
PwC	2017	9	118
GT	2017	3	Inte avslutad 2017
EY, enbart personvalda revisorer	2017	1	Inte avslutad 2017
KPMG, enbart personvalda revisorer	2017	3	Inte avslutad 2017

Övergripande resultat från de särskilda kvalitetskontrollerna

Samtliga kvalitetskontrollerade registrerade revisionsbolag har godkänts, men för en personvald revisor kommer en uppföljning att ske år 2018 avseende anpassningen till de utökade krav som tillkom för företag av allmänt intresse år 2016.

För de stora revisionsbolagen finns det få identifierade brister och iakttagelser avseende kvalitetskontrollsystemen. En generell iakttagelse är dock att revisionsbolagens rutiner för och uppföljning av de uppdragsanknutna kvalitetskontrollerna kan förbättras. Det är viktigt att de särskilda kvalitetsgranskarna ges tid för att genomföra och dokumentera de åtgärder som ska utföras enligt tillämplig standard³.

Iakttagelser har också gjorts när det gäller antagande och förnyelse av riskuppdrag som ska godkännas av högre chef och där godkännande har inhämtats i ett sent skede när det inte finns möjlighet att avgå som revisor. Det finns även brister i revisionsbolagens

³ International Standard on Auditing (ISA) 220 p. 19-21.

övervakning av att all fristående rådgivning blir föremål för förhandsbedömning och förhandsgodkännande av ansvarig koncernrevisor och där även eventuell intressekonflikt kan övervakas. RI har även sett brister i rutiner och riktlinjer för hur fristående rådgivning och övriga hot mot oberoendet inför påskrift av revisionsberättelsen ska dokumenteras. När det gäller kontrollerna på uppdragsnivå har RI för en revisor öppnat ett disciplinärende och gett denne en varning.

RI har noterat att revisorerna vid genomförande av substansinriktad analytisk granskning inte följer den metodik som föreskrivs i ISA 520 Analytisk granskning. Där framgår att revisorn ska utarbeta förväntade värden och bestämma det högsta belopp som en eventuell skillnad mellan redovisat belopp och förväntat värde får uppgå till för att vara godtagbart utan ytterligare utredning. Kvaliteten på revisionsbevisen från den substansinriktade analytiska granskningen försämras när inte metodiken följs.

Det har noterats bristande granskning av intern kontroll, specifikt rörande identifiering av kontrollaktiviteter som hanterar betydande risker och granskning av generella IT-kontroller.

När det gäller varulager har det gjorts iakttagelser avseende värderingen, främst avseende diverse schablonpålägg där det inte finns någon bedömning av vad som motsvarar faktisk kostnad.

Det finns ett flertal iakttagelser när det gäller granskning av intäkter, främst att revisorerna delvis saknar tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för räkenskapspåståendet fullständighet.

Koncernrevision är ett annat område med iakttagelser. Det handlar bl.a. om koncernrevisorns styrning och uppföljning av enhetsrevisorernas arbete.

Nytt för året är iakttagelser om revisorns identifiering och dokumentation av särskilt betydelsefulla områden (SBO).

Det kan även nämnas att uttalanden från företagsledningen oftast är upprättade enligt en standardmall utan några individuella anpassningar. Detta trots att det i några uppdrag förekommit komplexa värderingsfrågor och transaktioner där det hade varit befovat att få ledningens skriftliga bekräftelse på riktigheten och fullständigheten i transaktionerna.

Rapporterna innehåller också iakttagelser om dokumentationsbrister. Revisionsdokumentationen ska vara tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt. Av dokumentationen ska framgå bl.a. hur granskningen har planerats, vilken granskning som har genomförts, när granskningen har utförts, vilka iakttagelser som har gjorts och vilka slutsatser som har dragits. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt bedöms som allvarligt, eftersom detta försvårar en analys och en tillfredställande bedömning av arbetet i efterhand.

Övrig kvalitetskontroll

Branschorganisationen FAR utför löpande kvalitetskontroll av de medlemmar som är kvalificerade revisorer. RI kvalitetssäkrar FAR:s genomförda kvalitetskontroller genom att ta del av dokumentationen av ett antal genomförda kvalitetskontroller varje år.

Enligt ett samarbetsavtal mellan RI och FAR underrättas RI om de revisorer för vilka så allvarliga brister framkommit vid FAR:s medlemskontroll att de underkänts. FAR underrättar även RI om de medlemmar som vägrat att genomgå kvalitetskontroll. Under år 2017 fick RI underrättelser avseende 14 revisorer från FAR. Pågående ärenden finns för fem av dessa revisorer, sex revisorer har av sagt sig godkännandet/auktoriseringen, två revisorer har fått en varning och för en revisor har ärendet avslutats utan åtgärd. Under perioden 2008–2017 har 141 underrättelser kommit från FAR varav 12 % har avslutats utan åtgärd. 43 % av revisorerna har av sagt sig godkännandet/auktoriseringen i samband med underrättelsen, 14 % har upphävts och 22 % har erhållit en varning.

3.3.3 Riskbaserad tillsyn

RI bedriver sedan 1 oktober 2017 en ny tillsynsform, riskbaserad tillsyn. Riskbaserad tillsyn är ett parallellspår till kvalitetskontroller. På samma sätt som vid kvalitetskontrollerna överförs ett ärende om riskbaserad tillsyn till den disciplinära verksamheten först när RI kan konstatera att det finns väsentliga brister, baserade på identifierade och/eller misstänkta riskfaktorer. Dessa kan uppmärksammas i myndighetens löpande verksamhet, i det nationella eller internationella samarbetet, eller genom övrig omvärldsbevakning.

Riskbaserad tillsyn innebär t.ex. temagranskningar eller granskning av revisorer som tidigare har tilldelats en varning med en kommentar om att revisorn har åsidosatt sina skyldigheter på ett så allvarligt sätt att RI inom ett till två år efter meddelad disciplinär åtgärd följer upp revisorns arbete. Riskbaserad tillsyn sker även av revisorer som inte är medlemmar i FAR samt revisorer som utträder ur FAR under pågående medlemskontroll m.m. Även i sådana situationer där det av en anmälan inte går att utan ytterligare utredning bedöma om det finns grundläggande förutsättningar för en disciplinär åtgärd kan en riskbaserad tillsyn öppnas.

3.3.4 Disciplinärenden

Även om den disciplinära verksamheten inte på samma sätt som kvalitetskontrollerna och den riskbaserade tillsynen kan fånga upp de mer systematiskt förekommande problemen i revisionsbranschen, utgör denna verksamhet en betydelsefull del av den samlade tillsyn som RI bedriver. Den disciplinära verksamheten har ett nära samband med RI:s övriga tillsynsverksamhet genom att tillhandahålla disciplinära sanktioner i fall när det i annan tillsynsverksamhet konstateras brister av mer allvarlig natur. Den disciplinära verksamheten ger även en möjlighet att genomföra en mer avgränsad, koncentrerad, tillsyn rörande enskilda frågor av allvarlig art eller frågor där det finns ett branschintresse av att sätta eller tydliggöra praxis.

Liksom tidigare år, och i linje med de slutsatser som dragits inom kvalitetskontrollerna, har RI även under år 2017 funnit brister i hur revisorer dokumenterar sina revisionsinsatser. Bristerna försvårar tillsynen och leder inte sällan till mer omfattande utredningar för att RI ska kunna konstatera om den insats och de revisionsbevis som är föremål för prövning är godtagbara eller inte.

Tilltron till revisionen är beroende av att revisorerna lever upp till högt ställda etiska krav och att revisorerna av revisionens intressenter också uppfattas möta dessa krav.

Av central betydelse är kraven på att revisorer ska vara, och uppfattas som, opartiska och självständiga (faktiskt och synbart oberoende). RI har under år 2017 prövat frågor kring oberoende i flera disciplinärenden. I några av dessa ärenden har RI funnit anledning att klargöra att den etikkod som tagits fram av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) var av betydelse för bedömningen av om revisorernas agerande bröt mot revisorslagens s.k. analysmodell. RI har under året även tagit fram och remitterat ett utkast till allmänt uttalande om etikkodens betydelse vid tillämpningen av revisorslagens bestämmelser om oberoende.

En återkommande fråga är om revisorn har inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis om varulagrets existens och skick trots att revisorn inte närvarade vid lagerinventeringen. RI har i flera ärenden ställt stränga krav på att revisorn ska närvara vid inventeringen om det inte är praktiskt ogenomförbart. Denna syn bygger på krav som ställs i ISA 501 Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster.

Revisorernas granskning av intäktsredovisningen, särskilt med inriktning på redovisningens fullständighet, är också en frekvent återkommande fråga i den disciplinära verksamheten och där RI i många fall har funnit brister.

En ytterligare fråga som berörts inom den disciplinära verksamheten är vikten av att revisorn i uppdrag där det har utsetts en särskild kvalitetsgranskare inte daterar sin revisionsberättelse förrän kvalitetskontrollen är slutförd. Detta har sin grund i de krav som ställs i ISA 220 Kvalitetskontroll för revision av finansiella rapporter.

RI har under året haft anledning att rikta kritik mot revisorer för att de inte skött inbetalning av skatter i den egna revisionsverksamheten. RI fann i ärendena att även försummelser med att betala skatter och avgifter för bolag i vilka det inte bedrevs revisionsverksamhet kunde beaktas med hänsyn till att de ingick i revisorns struktur för samarbete (nätverk).

I tabellerna 5–9 redovisas statistiken av RI:s tillsynsarbete. Samtliga mål i myndighetens serviceåtagande inom detta verksamhetsområde har mötts. Som framgår av tabell 5 och 6 låg inflödet av disciplinärenden på en med tidigare år jämförbar nivå. Samtidigt har, som framgår av tabell 7, den utgående balansen av disciplinärenden minskat ytterligare. Detta visar tydligt att det arbete som RI under flera år har lagt ner på att minska ärendebalanserna har varit effektivt. Samma slutsats kan dras av tabell 8, där RI:s handläggningstider framgår, som visar att en mycket hög andel av inkomna disciplinärenden avgörs inom ett år. Det kan även noteras att antalet ärenden med en handläggningstid på 18–24 månader nästan har halverats jämfört med tidigare år. För att ytterligare korta handläggningstiderna har RI under år 2017 tagit fram en ny handläggningsordning för att garantera en snabb handläggning som samtidigt är rättssäker, effektiv och håller god kvalitet. Arbetet med att ytterligare förkorta handläggningstiderna kommer att fortsätta under år 2018.

Utifrån tabell 9 kan noteras att fler revisorer har upphävts under år 2017 än under det föregående året. Det kan även noteras att kategorin godkända revisorer, som utgör 14 procent av revisorskåren, har tilldelats 41 procent av de disciplinära åtgärderna och alltså är överrepresenterad i den disciplinära verksamheten.

Tabell 5 – antal disciplinärenden som har inletts och avgjorts

	2017	2016	2015
Inledda disciplinärenden	87	102	94
Avgjorda disciplinärenden	107	113	112

Vissa ärenden som i tidigare årsredovisningar redovisades som disciplinärenden ingår numera i kategorin riskbaserad tillsyn, se tabell 6.

Tabell 6 – antal ärenden inom riskbaserad tillsyn som inletts och avgjorts

	2017	2016	2015
Inledda ärenden om riskbaserad tillsyn	13	-	-
Avgjorda ärenden om riskbaserad tillsyn	1	-	-
- varav överfört till disciplinärende	1	-	-

Ärendebalansen för tillsynsärenden vid utgången av år 2017 framgår av tabell 7.

Tabell 7 – antalet pågående tillsynsärende vid årets slut fördelat på disciplin- och övriga tillsynsärenden. I jämförelsesiffrorna för övriga tillsynsärenden ingår systematiskt uppsökande tillsyn (SUT) som år 2017 ersattes av riskbaserad tillsyn

	2017	2016	2015
Disciplinärenden	39	59	70
Övriga tillsynsärenden (Riskbaserad tillsyn, kvalitetskontroller och förhandsbesked)	22	22 ⁴	31
Totalt	61	81	101

Tabell 8 – antalet avgjorda disciplinärenden under året fördelat på handläggningstid

	2017		2016		2015	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Inom 12 månader	83	78	76	67	71	63
12–18 månader	16	15	23	20	32	29
18–24 månader	8	7	14	13	9	8
Längre än två år	0	0	0	0	0	0
Totalt	107	100	113	100	112	100

De disciplinära åtgärderna i RI:s disciplinärenden framgår av tabell 9.

⁴ I årsredovisningen 2016 angavs felaktigt siffran 62.

Tabell 9 – utgången i de disciplinärenden som avgjorts

		Auktoriserade revisorer	Godkända revisorer	Revisions- bolag	Totalt
2017	Upphävande	3	7	0	10
	Varning	13	9	0	22
	Erinran	8	2	2	12
	Ingen åtgärd	54	9	0	63
	Totalt	78	27	2	107
2016	Upphävande	0	3	0	3
	Varning	24	8	0	32
	Erinran	5	4	0	9
	Ingen åtgärd	59	5	5	69
	Totalt	88	20	5	113
2015	Upphävande	4	3	0	7
	Varning	23	9	1	33
	Erinran	1	0	0	1
	Ingen åtgärd	51	18	2	71
	Totalt	79	30	3	112

3.3.5 Förhandsbesked

Under året kom det in sex ansökningar om förhandsbesked. Av dessa handlade tre om oberoendefrågor och tre om huruvida viss sidoverksamhet kunde tillåtas. I tre fall lämnades positiva förhandsbesked och i tre fall kunde RI konstatera att det fanns hinder mot att lämna ett positivt besked.

Tabell 10 – antalet inkomna ansökningar och antalet beslut om förhandsbesked samt antalet beslut som meddelats senare än två månader från det datum fullständig ansökan kommit in

	2017		2016		2015	
	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut
Antal förhandsbesked	6	6	7	7	9	9
Totalt	6	6	7	7	9	9
Antal beslut senare än två månader		0		1		0

3.3.6 Internationella kontakter

Allmänt

RI:s internationella engagemang har under år 2017, liksom tidigare år, skett på global, europeisk och nordisk nivå. Det är viktigt för RI att delta vid internationella möten för att följa den internationella utvecklingen samt utbyta erfarenheter. Det internationella samarbetet ger perspektiv på myndighetens egen verksamhet och är också till stöd för verksamhetsutvecklingen. De stora revisionsbolagen verkar i en global miljö och följs upp på både europeisk och global nivå och även tillsynsmyndigheterna behöver ha ett samarbete och informationsutbyte.

Globalt

På global nivå finns The International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR) med 52 medlemsländer, där RI också är medlem. IFIAR driver aktivt internationella revisions- och tillsynsfrågor och verkar för att förbättra den globala revisionskvaliteten. IFIAR inrättade under år 2017 ett permanent sekretariat i Tokyo, Japan.

Varje år genomförs ett plenarmöte där nya regleringsfrågor, utmaningar inom revisorsyrket och strategier för hållbar revisionskvalitet diskuteras. Under året stod Japan som värd. IFIAR genomför och publicerar årligen en undersökning över de brister som tillsynsmyndigheterna har funnit i revisionskvaliteten vid utförda kvalitetskontroller.

Under år 2017 deltog RI även vid ett möte anordnat av den amerikanska tillsynsmyndigheten Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB). Mötet, kallat International Institute on Audit Regulation, hölls i Washington DC och gav utrymme för dialog mellan tillsynsmyndigheter från hela världen om aktuella och relevanta revisionsfrågor som påverkar investerarnas skydd och hälsan och stabiliteten på de globala finansmarknaderna.

EU

På europeisk nivå utgör Committee of European Auditing Oversight Bodies (CEAOB) den nya ramen för samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter på EU-nivå. RI är Sveriges representant. CEOB:s roll är att stärka EU:s övervakning av revisorer, vilket är ett viktigt mål enligt den nya EU-lagstiftningen om lagstadgad revision. Genom att underlätta överensstämmelse i inspektionsverksamheten bidrar CEOB till en effektiv och enhetlig tillämpning av den nya revisionslagstiftningen.

Under år 2017 har arbetet fortsatt varit inriktat på att konstituera och etablera arbetsformerna för CEOB och dess arbetsgrupper. RI har under året deltagit aktivt i CEOB:s möten och i arbetsgruppen med ansvar för inspektioner. Medlemsländernas tillsynsmyndigheter rapporterar in till en databas de brister i revisionskvaliteten som har framkommit vid utförda kvalitetskontroller när det gäller företag av allmänt intresse.

Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och CEOB ska minst en gång per år anordna ett möte med de lagstadgade revisorer och revisionsbolag eller nätverk som utför lagstadgad revision av alla globala systemviktiga finansiella institut som godkänts inom EU och som identifierats internationellt, så att de kan informera ESRB om sektoriella eller viktiga förändringar i dessa systemviktiga finansinstitut. RI deltog vid det första mötet, som hölls i november 2017.

Norden

Som ett led i det strukturerade nordiska samarbetet har den finska tillsynsmyndigheten under år 2017 stått värd för mötet mellan de svenska, norska, danska, finska och isländska tillsynsmyndigheterna för ömsesidigt erfarenhetsutbyte. Mötet år 2017 resulterade i att en första gemensam nordisk inspektion genomfördes där tillsynsmyndigheterna i Sverige och Danmark bistod den norska tillsynsmyndigheten i kvalitetskontrollen av ett koncernföretag.

3.3.7 Sammanfattande slutsatser

Den 17 juni 2016 började EU:s gemensamma regelverk för företag av allmänt intresse och deras revisorer att gälla i Sverige. Syftet var att öka öppenhet och kvalitet i revisorernas rapportering samt att stärka revisorernas opartiskhet och självständighet. EU-kommissionens övergripande syfte är att förebygga framtida kriser och stärka Europas konkurrenskraft på revisionsmarknaden. I Sverige har dock antalet revisionsbyråer som reviderar företag av allmänt intresse minskat från 13 stycken år 2016 till 10 stycken år 2017. RI har konstaterat att marknadskoncentrationen är hög och att det är svårt för mindre revisionsbyråer att upprätthålla kompetensen för att revidera företag av allmänt intresse.

De kvalitetskontrollrapporter som har publicerats under året innehåller iakttagelser som stämmer väl överens med de iakttagelser som görs internationellt. Flera av de iakttagelser som finns både i Sverige och internationellt har även uppmärksammats av IAASB (The International Auditing and Assurance Standards Board) som är den organisation som utvecklar ISA. För de stora revisionsbolagen finns det få identifierade brister och iakttagelser avseende kvalitetskontrollsystemen och det är få uppdragskontroller som leder till disciplinära åtgärder.

Det kan konstateras att antalet disciplinära åtgärder berör en mycket liten del av den totala revisorskåren – 1,3 % år 2017. Andelen, som ligger på ungefär samma nivå år från år, kan inte leda till annan slutsats än att revisionskvaliteten i Sverige överlag är god. Även givet denna slutsats har RI i sin disciplinära verksamhet funnit att det finns vissa brister i utförandet av revisionerna och överträdelser av gällande yrkesetiska krav som förekommer mer frekvent eller som är av större betydelse och att det företrädesvis är i uppdrag utförda av godkända revisorer där dessa brister kunnat konstateras.

3.4 Examinationsverksamhet

Återrapportering enligt regleringsbrevet:

RI ska redovisa hur många gånger prov för revisorsexamen anordnats under året, hur många kvinnor och män som deltagit i proven och hur många kvinnor och män som erhållit godkänt resultat.

RI har under år 2017 anordnat prov för revisorsexamen vid två tillfällen. Antalet tentander samt antal med godkänt resultat framgår av tabell 11. Andelen kvinnor som skrivit provet var under år 2017 44 %, vilket är i linje med tidigare år. Under år 2017 godkändes totalt 67 % av de tentander som genomförde revisorsprovet, vilket är ett bättre resultat jämfört med både år 2016 och år 2015, då motsvarande siffra var 59 % respektive 58 %. Antalet godkända tentander år 2017 ligger i princip på samma nivå som år 2016.

Det är svårt för RI att uppskatta hur många tentander som kommer att skriva prov för revisorsexamen under de kommande åren eftersom antalen anmälda till proven varierar mellan åren. I förlängningen påverkar detta också antalet ärenden om auktorisation och antalet revisorer, se tabellerna 12–15.

Innehållet i och kriterierna för provet för revisorsexamen tas fram av examensrådet. Examensrådet har en viktig uppgift i att se till att provet för revisorsexamen håller en hög och jämn kvalitet och svårighetsgrad. Provet för revisorsexamen konstrueras och rättas av en provkonstruktör som RI upphandlat.

För att få godkänt på RI:s prov för revisorsexamen krävs att tentanden uppnår minst 60 % av den totala poängen. RI strävar mot att proven ska ha samma svårighetsgrad över tid. RI och examensrådet har även kvalitetssäkrat och administrerat motsvarande prov för Riksrevisionen.

RI har även under året genomfört ett lämplighetsprov med godkänt resultat. Lämplighetsprovet är avsett för utländska revisorer, främst inom EES, som vill bli auktoriserade revisorer i Sverige. Provet säkerställer att de sökande har de kunskaper i svensk rätt som behövs för att utföra lagstadgad revision i Sverige. I det här fallet var det en kvalificerad revisor från Island som genomförde provet och nu är auktoriserad revisor i Sverige.

Tabell 11 – antal anordnade prov per år, antal deltagare i proven fördelat på kvinnor och män och antal deltagare med godkänt resultat med fördelning mellan antalet kvinnor och män

	2017	2016	2015
Antal anordnade prov per år	2	2	2
Antalet deltagare i proven	241	285	241
- varav kvinnor	107	124	112
- varav män	134	161	129
Antalet deltagare med godkänt resultat	162	169	141 ⁵
- varav kvinnor	73	73	69
- varav män	89	96	72
Andel av deltagare med godkänt resultat	67 %	59 %	58 %

3.5 Auktorisation, godkännande och registrering

Återrapportering enligt regleringsbrevet:

RI ska redovisa antalet inkomna ansökningar och beslut om auktorisation, godkännande och registrering. Vidare ska RI redovisa antalet auktoriserade respektive godkända revisorer i slutet av året. Redovisningen ska fördelas på kvinnor och män.

Återrapportering enligt RI:s serviceåtagande:

Beslut i ärenden om ny auktorisation, godkännande och registrering ska normalt fattas senaste två månader från det datum en fullständig ansökan kommit in till RI.

Beslut i ärenden om fortsatt auktorisation, godkännande och registrering ska normalt meddelas senast en månad före utgången av pågående period.

⁵ Siffran för år 2015 i tidigare årsredovisningar var 138 med godkänt resultat, 57 %, differensen beror på godkända efter överprövning som ej var känd när årsredovisningen 2015 togs fram.

Som anges i föregående avsnitt har andelen tentander som avlagt prov för revisorsexamen med godkänt resultat ökat under de senaste åren. Trots detta har antalet förstagångsansökningar minskat, se tabell 12. Tillsammans med det ökade nettoutflödet av revisorer i branschen finns det skäl att se med viss oro på situationen, se tabell 15. RI har därför under år 2017 inlett ett arbete med att se över det samlade regelverket kring utbildning av auktoriserade revisorer och vägen in i yrket för att skapa bättre förutsättningar för en tillväxt i revisorskåren. Med samma syfte avser RI att i ett andra steg se över de regler som gäller för revisorer när de väl blivit auktoriserade för att utreda om det går att skapa bättre förutsättningar för att bibehålla auktorisationen eller godkännandet.

Giltighetstiden för auktorisation, godkännande och registrering är fem år och antalet femårsförordnanden som löper ut under ett år varierar. Ansökan ska ges in till RI senast tre månader före utgången av pågående giltighetstid.

Under år 2017 kom det in 670 ansökningar om fortsatt auktorisation, godkännande och registrering av revisionsbolag, se tabell 13. Detta är fler än både åren 2016 och 2015. Av besluten har 97,6 % meddelats i tid, senast en månad innan pågående period löpte ut. Förseningarna har orsakats av att ansökningar har kommit in sent eller att ansökningarna har krävt kompletteringar i flera steg. Avslag har under året meddelats i två ärenden om fortsatt auktorisation.

Tabell 12 – antalet inkomna ansökningar (fristagångsansökningar), beslut om auktorisation, godkännande och registrering av revisionsbolag samt antal beslut som meddelats senare än två månader efter att fullständig ansökan inkommit med fördelning mellan antalet kvinnor och män

	2017		2016		2015	
	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut
Auktorisation	165	165	178	178	154	150
- varav kvinnor	68	69	82	84	79	76
- varav män	97	96	96	94	75	74
Registrering av bolag	16	15	18	16	23	16
Totalt	181	180	196	194	177	166
Antal beslut senare än två månader		2		0		0

Tabell 13 – antalet inkomna ansökningar och antalet beslut om fortsatt auktorisation, godkännande och registrering av revisionsbolag samt antalet beslut som meddelats senare än en månad före utgången av pågående period, fördelning mellan kvinnor och män, se tabell 14

	2017		2016		2015	
	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut
Auktoriserade revisorer	558	559	525	523	468	466
Godkända revisorer	84	91	109	109	86	84
<i>Delsumma revisorer</i>	<i>642</i>	<i>650</i>	<i>634</i>	<i>632</i>	<i>554</i>	<i>550</i>
Registrerade revisionsbolag	28	28	16	16	13	13
Totalt	670	678	650	648	567	563

Antal beslut senare än en månad	16	31	18
---------------------------------	----	----	----

Tabell 14 – antalet inkomna ansökningar om fortsatt auktorisation och godkännande med fördelning mellan antalet kvinnor och män⁶.

	2017	2016	2015
Antal inkomna ansökningar, kvinnor	213	231	162
Antal inkomna ansökningar, män	434	435	360
Totalt	647	666	522

I RI:s revisorsregister fanns vid årets slut 126 färre revisorer än vid årets början, se tabell 15. Sedan år 2015 har antalet revisorer minskat med 211 stycken, 6 %. Den största minskning sker i kategorin godkända revisorer.

Tabell 15 – antalet auktoriserade och godkända revisorer i slutet av året med fördelning mellan antalet kvinnor och män

	2017	2016	2015
Auktoriserade revisorer:	2 815	2 864	2 892
- varav kvinnor	969	980	982
- varav män	1 846	1 884	1 910
Godkända revisorer:	450	527	584
- varav kvinnor	137	155	173
- varav män	313	372	411
Totalt antal revisorer:	3 265	3 391	3 476
- varav kvinnor	1 106	1 135	1 155
- varav män	2 159	2 256	2 321
Differens mellan åren	-126	-85	-144

Andelen kvinnor i revisorskåren var i slutet av år 2017 34 %, vilket är samma andel som under åren 2016 och 2015. Andelen förstagsansökningar från kvinnor har minskat från 51 % år 2015 till 41 % år 2017. Av andelen som ansöker om fortsatt auktorisation eller godkännande var 33 % kvinnor år 2017.

3.6 Övriga mål och återrapporteringskrav

Återrapportering enligt regleringsbrevet:

Vid utformningen av föreskrifter och allmänna råd ska RI beakta att myndigheten ska bidra till regeringens mål att minska de administrativa kostnaderna för företagen.

⁶ I statistiken över inkomna ansökningar revisorer fördelat efter kön, tabell 14, finns differenser jämfört med statistiken i tabell 13 vilket i huvudsak beror på skillnader i fördelningen mellan åren, men också på att RI:s verksamhetssystem inte hanterar uppgifter om kön och statistiken därför är manuellt framtagen.

RI ska verka för att öka medvetenheten hos revisorer om behovet av att uppmärksamma och anmäla misstänkt korruptionsbrottslighet.

RI ska redogöra för sådant samarbete med andra myndigheter som har till syfte att motverka ekonomisk brottslighet.

RI gav i mars 2017 in en promemoria till regeringen (Justitiedepartementet) med förslag till åtgärder för förbättrad revisionskvalitet och stärkt förtroende för revisionen i Sverige. Bl.a. föreslogs att det tillsätts en offentlig utredning för att se över vissa av revisionens framtidsfrågor. I oktober 2017 gav RI in en promemoria till regeringen (Justitiedepartementet) med förslag om förändrade krav på den utbildning som krävs för att få bli auktoriserad revisor. Myndigheten har även remitterat ett förslag till ändrade föreskrifter om utbildningskraven. Förslagen bedöms göra processen för att bli revisor mindre komplicerad och mer effektiv och kvalitativ. RI har under året även påbörjat ett arbete med att slå fast lärandemål för utbildningen till revisor.

När det gäller åtgärder kring korruptionsbrottslighet har RI, liksom tidigare år, lyft fram dessa frågor i samband med kontakter med revisorsbranschen. Det gäller inte minst vid diskussioner om de skyldigheter som revisorer har att anmäla brott enligt 9 kap. 42–44 §§ aktiebolagslagen (2005:551).

RI har under år 2017 slutit ett samarbetsavtal med Ekobrottsmyndigheten för att skapa goda förutsättningar för ett strukturerat samarbete. RI har vidare haft kontakter med Skatteverket i syfte att öka den ömsesidiga förståelsen för myndigheternas verksamheter och i vilka fall det är lämpligt att Skatteverket underrättar RI om sådana iakttagelser som berör revisorers verksamhet.

Liksom föregående år har RI under år 2017 ingått i Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och aktivt medverkat i dess arbete genom att delta i möten och bidra till samordningsorganets skrivelser och rapporter. Under året har RI anordnat en konferens om penningtvätt och finansiering av terrorism med ett brett deltagande från revisionsbranschen och från myndigheter som Finansinspektionen, Ekobrottsmyndigheten, Finanspolisen och Säkerhetspolisen.

3.7 Kompetensförsörjning

Strategiska mål

Den viktigaste frågan för att RI ska kunna fullgöra sina uppgifter är att myndigheten har medarbetare med rätt kompetens. Detta förutsätter ett strategiskt och strukturerat arbete med kompetensförsörjning.

Under år 2017 har en kompetensförsörjningsstrategi och en kompetensförsörjningsplan tagits fram där syftet främst har varit att stärka RI som en attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs och utvecklas.

Verksamhetens uppdrag och behov och värdegrundens utgångspunkter ligger till grund för arbetet i enlighet med kompetensförsörjningsstrategins intentioner - att identifiera, attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetens.

Strategin för kompetensförsörjning omfattar följande:

- ✓ attrahera – profilera RI som en attraktiv arbetsgivare för medarbetare med rätt kompetens.
- ✓ rekrytera – hitta medarbetare med rätt kompetens till verksamheten med en effektiv rekryteringsprocess.
- ✓ utveckla – möta verksamhetens behov av professionell kompetens och medarbetarnas behov av karriär- och utvecklingsmöjligheter på kort och lång sikt.
- ✓ behålla – erbjuda stimulerande och utmanande arbetsuppgifter och goda arbetsvillkor.
- ✓ avveckla – planera och förbereda inför att medarbetare avslutar sin anställning genom att bedriva en aktiv kompetensöverföring vid avgångar samt omställningsarbete vid behov.

Attrahera och rekrytera

Kompetensen inom RI:s tillsynsverksamhet består främst av jurister och ekonomer, bl.a. ett flertal auktoriserade revisorer. Tillsynskompetensen utgör huvuddelen av RI:s personal och består av ett drygt 20-tal medarbetare som samtliga har akademisk examen, varav de flesta på magister- eller mastersnivå. De vanligaste utbildningsinriktningarna är juridik och företagsekonomi men även andra inriktningar förekommer. Stödkompetensen består av sex medarbetare. Utbildningsbakgrunden är nära kopplad till medarbetarnas specifika funktioner och de arbetsuppgifter som personen utför.

På arbetsmarknaden finns en hög efterfrågan på kvalificerade revisorer och jurister och RI konkurrerar i hög grad om samma kompetens med andra revisions- och tillsynsverksamheter. Det innebär också att RI:s medarbetare är efterfrågade på arbetsmarknaden och att rörligheten i gruppen är förhållandevis hög. Rörligheten är i grunden en positiv företeelse, eftersom detta främjar utbyte, lärande och kunskapsöverföring. Negativa aspekter är kontinuitets- och bemanningsproblem i kärnverksamheten.

Liksom år 2016 har rekryteringsarbetet under år 2017 varit omfattande. RI har rekryterat fem medarbetare, varav en man och fyra kvinnor. Målet har varit att öka antalet anställda för att kunna genomföra de ytterligare tillsynsuppgifter som följer av det nya EU-revisionspaketet och att återanställa pga. pensionsavgångar. RI har under året inte haft några problem med att rekrytera den personal som myndigheten behöver.

Den fasta personalen kompletteras med timanställda experter inom revision som bidrar i tillsynsverksamheten. Experterna tillför stor kunskap samt avlastning under perioder med hög arbetsbelastning. RI behöver experter med bakgrund från flera olika revisionsbyråer, eftersom experterna har en karenstid mot sin tidigare arbetsgivare.

Utveckla och behålla

RI analyserar och utvecklar kontinuerligt myndighetens samlade kompetens för att klara vårt uppdrag även i framtiden. Under året har RI genomfört flera kompetensutvecklingsinsatser som riktat sig till alla medarbetare. Insatserna består av såväl interna kurser och seminarier som externa kurser, seminarier och konferenser.

Avveckla

Under året har fyra personer slutat, varav en gått i pension. Detta är fler än år 2016 då tre personer slutade.

Antal anställda

RI:s antal anställda framgår av tabell 16.

Tabell 16 – antalet anställda⁷

	2017	2016	2015
Antal årsarbetskrafter	24,7	21,6	20,4
- varav kvinnor	11,4	9,2	9,2
- varav män	13,3	12,4	11,2
Medelantalet anställda	28,0	25,0	24,0
- varav kvinnor	14,0	11,0	11,0
- varav män	14,0	14,0	13,0

3.8 Sjukfrånvaro

Under år 2017 har sjukfrånvaron mer än halverats och ligger på 1,7 %. RI arbetar kontinuerligt med arbetsmiljöfrågor för att främja god arbetsmiljö och hälsa.

Tabell 17 visar den totala sjukfrånvaron, fördelat i grupper på olika ålderskategorier, kvinnor respektive män samt andelen långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer).

Tabell 17 – sjukfrånvaro

	2017	2016	2015
Sjukfrånvaro totalt	1,7 %	4,4 %	9,8 %
Andel av sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar	0,0 %	50,9 %	65,2 %
Sjukfrånvaro, kvinnor	1,8 %	6,6 %	9,6 %
Sjukfrånvaro, män	1,7 %	-	-
Sjukfrånvaro 29 år eller yngre	-	-	-
Sjukfrånvaro 30–49 år	1,3 %	-	-
Sjukfrånvaro 50 år eller äldre	2,1 %	4,6 %	11,5 %

4 Finansiell redovisning

4.1 Ekonomiskt utfall

Årets resultat visar ett underskott på 3 719 tkr och myndighetskapitalet uppgår nu till 10 794 tkr. RI:s pågående arbete med digitalisering och satsningar på ny infrastruktur

⁷ Tjänstledig personal ingår i medelantalet anställda men inte i antalet årsarbetskrafter.

för IT medför kostnadsökningar där myndighetskapitalet kommer att användas de kommande åren.

Intäkterna för år 2017 har, jämfört med år 2016, minskat med 3 717 tkr vilket främst förklaras av följande:

- ✓ En sänkning av avgiften för kvalitetskontrollen avseende företag av allmänt intresse gjordes år 2017 för att minska myndighetskapitalet. Denna åtgärd innebar minskade intäkterna med 1 876 tkr.
- ✓ Antalet tentander som ansökte om att skriva för revisorsexamen minskade, se tabell 11, vilket gjorde att intäkterna blev 1 180 tkr lägre.
- ✓ Antalet revisorer har minskat under år 2017 och därmed årsavgifterna, vilket innebar lägre intäkter med 1 289 tkr. Antalet registrerade revisionsbolag ökade däremot, vilket innebar högre intäkter än budgeterat om 662 tkr. Totalt minskade årsavgifterna för revisorer och revisionsbolag med 627 tkr. Förändringarna i antalet revisorer och revisionsbolag framgår av tabell 15.

Kostnaderna år 2017 blev 6 399 tkr högre än år 2016, vilket i huvudsak beror på följande:

- ✓ RI:s utökade uppdrag med tillkommande arbetsuppgifter för tillsynen av uppdrag i företag av allmänt intresse samt ambitionen att korta handläggningstiderna har medfört ett behov av nyrekryteringar. En förstärkning av personalstyrkan inleddes hösten 2016 och har fortsatt under år 2017. Antalet årsarbetskrafter ökade från 21,6 år 2016 till 24,7 år 2017, se tabell 16. Förutom egen personal består förstärkningen i anlitande av experter inom olika sakområden. Jämfört med år 2016 ökade personalkostnaderna med 5 143 tkr under år 2017.
- ✓ I oktober 2016 gick hyresavtalet för RI:s lokaler ut och ett nytt avtal tecknades. Eftersom RI planerade för fler anställda utökades lokalytan från 726 till 926 kvm. Detta har sammantaget lett till ökade hyreskostnader med drygt 800 tkr. Lokalerna har under år 2017 moderniserats och rustats upp vilket också har ökat kostnaderna med cirka 275 tkr.
- ✓ Under år 2017 påbörjades RI:s arbete med att digitalisera, utveckla och modernisera IT-miljön för att möta både externa och interna krav när det gäller service, effektivitet och attraktivitet. En ny extern webbplats och ett intranät samt ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem inkl. diarium upphandlades under år 2017 och implementeringen av dessa två projekt börjades under hösten 2017. Även upphandlingsunderlag för extern IT-drift och support togs fram under år 2017. I arbetet med upphandlingarna och implementeringen har RI anlitat externt konsultstöd, vilket har medfört ökade kostnader med cirka 1 100 tkr. Under de kommande åren kommer investeringarna i IT-miljön samt löpande drift och underhåll leda till betydande kostnadsökningar.

Därutöver har kostnader relaterade till provverksamheten, provlokal samt rättningar av prov minskat för år 2017 jämfört med år 2016 på grund av färre tentander. Kostnaderna för datorer var också lägre år 2017 än år 2016, eftersom RI har avvaktat med inköp i väntan på kommande upphandling av extern IT-drift.

4.2 Resultaträkning

(tkr)	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	36 055	39 866
Intäkter av bidrag		256	162
Finansiella intäkter	2	2	1
Summa		36 312	40 029
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-27 587	-22 444
Kostnader för lokaler		-3 946	-2 965
Övriga driftkostnader	4	-8 277	-8 060
Finansiella kostnader	5	-76	-92
Avskrivningar och nedskrivningar		-146	-70
Summa		-40 031	-33 632
Verksamhetsutfall		-3 719	6 398
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	6	25	0
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-25	0
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	7	-3 719	6 398

4.3 Balansräkning

(tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8	602	47
Summa		602	47
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	128	0
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	508	188
Summa		636	188
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		59	79
Fordringar hos andra myndigheter	11	679	692
Övriga kortfristiga fordringar		0	8
Summa		738	779
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	947	787
Övriga upplupna intäkter	13	1 240	1 436
Summa		2 187	2 222
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	14	0	0
Summa		0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		13 293	16 878
Summa		13 293	16 878
SUMMA TILLGÅNGAR		17 455	20 114
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	15		
Balanserad kapitalförändring	16	12	12
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	7	14 501	8 104
Summa		-3 719	6 398
Avsättningar			
Övriga avsättningar	17	160	112
Summa		160	112
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	18	1 078	151
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	19	994	999
Leverantörsskulder		1 102	1 258
Övriga kortfristiga skulder	20	549	529
Summa		3 724	2 938
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	21	2 777	2 551
Summa		2 777	2 551
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		17 455	20 114

4.4 Anslagsredovisning

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel (tkr)	Beräknat belopp	Inkomster
2811		
Övriga inkomster av statens verksamhet	0	25
246 Övriga inkomster		
Summa	0	25

4.5 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

4.5.1 Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

RI:s bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheternas bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar RI den 5 januari som brytdag. Efter brytdagen har fakturor överstigande 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 20 tkr.

Villkor för avgiftsbelagd verksamhet

RI:s verksamhet ska finansieras med avgifter. Bestämmelser om rätt att ta ut avgifter finns i förordningen (1995:665) om revisorer samt förordningen (2007:1077) med instruktion för Revisorsinspektionen. Avgiftsintäkterna disponeras av RI. RI får sälja sammanställningar och utdrag ur revisorsregistret. Intäkterna disponeras av RI.

Redovisning mot inkomsttitel

I enlighet med regleringsbrevet har RI redovisat 25 tkr mot inkomsttitel 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet för finansiering av den nationella digitala infrastrukturen.

4.5.2 Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (2010:110) och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till minst tre år. Som förbättringsutgifter på annans fastighet redovisas utgifter överstigande 100 tkr och avskrivningstiden uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker linjärt från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Förbättringsutgift på annans fastighet
5 år	Immateriella anläggningstillgångar
5 år	Serverar och kringutrustning
5 år	Möbler och kontorsmaskiner
8 år	Övriga inventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har efter individuell provning tagits upp till det belopp som beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagit upp till nominellt belopp.

4.5.3 Noter

Resultaträkning

	2017	2016
Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
<i>Offentligrättsliga avgifter</i>		
Ansökningsavgifter	2 660	2 787
Årsavgifter	21 565	22 192
Årsavgifter för kvalitetskontroller av företag av allmänt intresse	5 374	7 250
Examensavgifter	4 920	5 855
Administrationsavgifter examen	1 275	1 520
Övriga offentligrättsliga avgifter	287	62
Summa	36 080	39 665
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	-26	201
Summa	36 055	39 866

Utfall mot beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet enligt regleringsbrevet redovisas i resultatredovisningen, se tabell 3.

Not 2 Finansiella intäkter

Ränta på lån i Riksgäldskontoret	2	1
Summa	2	1

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

Not 3 Kostnader för personal

Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	17 283	14 393
<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	<i>1 219</i>	<i>885</i>
Sociala avgifter	9 671	7 483
Övriga kostnader för personal	635	568
Summa	27 587	22 444

Korrigerig har skett av jämförelsetal år 2016 eftersom kostnaderna fördelades på annat sätt. Summan är densamma.

Not 4 Övriga driftkostnader

Reparationer och underhåll	48	32
Resor, representation, information	300	273
Köp av varor	480	474
Konsulttjänster avseende provkonstruktion och rättning	1 901	2 032
Övriga tjänster	5 203	5 143
Övriga driftkostnader	346	105
Summa	8 277	8 059

Korrigerig har skett av jämförelsetal år 2016 eftersom kostnaderna fördelades på annat sätt. Summan är densamma.

Not 5 Finansiella kostnader

Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	76	92
Summa	76	92

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

Not 6 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

Finansiering av den nationella digitala infrastrukturen	25	0
Summa	25	0

Not 7 Årets kapitalförändring		
Avgiftsfinansierad verksamhet, underskott	-3 719	6 398
Summa	-3 719	6 398

Balansräkning

	2017-12-31	2016-12-31
Not 8 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	1 562	1 562
Årets anskaffningar	600	0
Summa anskaffningsvärde	2 162	1 562
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 515	-1 487
Årets avskrivningar	-45	-28
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 560	-1 515
Utgående bokfört värde	602	47
Not 9 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	458	458
Årets anskaffningar	136	0
Summa anskaffningsvärde	594	458
Ingående ackumulerade avskrivningar	-457	-456
Årets avskrivningar	-8	-1
Summa ackumulerade avskrivningar	-465	-457
Utgående bokfört värde	128	0
Not 10 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	1 850	3 115
Årets anskaffningar	413	107
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-120	-1 372
Summa anskaffningsvärde	2 143	1 850
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 662	-2 992
Årets avskrivningar	-93	-42
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	120	1 372
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 635	-1 662
Utgående bokfört värde	508	188
Not 11 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	632	596
Kundfordringar hos andra myndigheter	47	95
Summa	679	692
Not 12 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	776	764
Övriga förutbetalda kostnader	170	23
Summa	947	787

Not 13 Övriga upplupna intäkter

Upplupna avgiftsintäkter att vidarefakturera Riksrevisionen	0	37
Periodisering av årsavgifter december 2017	1 240	1 399
Summa	1 240	1 436

Faktureringen för Revisorsinspektionen sker kvartalsvis. Detta innebär att december månads årsavgifter redovisas som upplupna intäkter eftersom de faktureras först i februari 2018.

Not 14 Avräkning med statsverket

Uppbörd		
Redovisat mot inkomsttitel	-25	0
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	25	0
Fordringar/Skulder avseende Uppbörd	0	0
Summa Avräkning med statsverket	0	0

Revisorsinspektionen har i enlighet med regleringsbrevet 2017 redovisat 25 tkr mot inkomsttitel för finansiering av den nationella digitala infrastrukturen.

Not 15 Myndighetskapital**Specifikation förändring av myndighetskapitalet**

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enl resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2016	12	8 104	6 398	14 514
Ingående balans 2017	12	8 104	6 398	14 514
Föregående års kapitalförändring	0	6 398	-6 398	0
Årets kapitalförändring	0	0	-3 719	-3 719
Summa årets förändring	0	6 398	-10 117	-3 719
Utgående balans 2017	12	14 501	-3 719	10 794

Not 16 Statskapital

Statskapital utan avkastningskrav avseende konst	12	12
Utgående balans	12	12

Not 17 Övriga avsättningar**Avsättning för lokalt omställningsarbete**

Ingående balans	112	72
Årets förändring	48	40
Utgående balans	160	112

Not 18 Lån i Riksgäldskontoret

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	151	186
Under året nyupptagna lån	1 071	35
Årets amorteringar	-144	-70
Utgående balans	1 078	151

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 500	2 500
--	-------	-------

Not 19 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Utgående mervärdesskatt	50	3
Arbetsgivaravgifter	511	458
Leverantörsskulder andra myndigheter	433	538
Summa	994	999

Not 20 Övriga kortfristiga skulder

Personalens källskatt	549	524
Övrigt	0	5
Summa	549	529

Not 21 Upplupna kostnader

Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 579	1 390
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	176	90
Upplupna kostnader för provkonstruktion	774	732
Övriga upplupna kostnader	248	339
Summa	2 777	2 551

4.5.4 Ersättningar och andra förmåner

Namn	Ersättning	Period	Styrelseuppdrag i aktiebolag och statliga myndigheter
<i>Myndighetschef:</i>			
Per Johansson	1 084 547	1701–1712	-
<i>Tillsynsnämnden för revisorer - ordinarie ledamöter:</i>			
Sten Andersson, ordf. i nämnden	63 500	1701–1712	Bokföringsnämnden (ordf.)
Christina Eng, vice ordf. i nämnden	49 000	1701–1712	-
Tomas Algotsson	49 000	1701–1712	-
Rune Brännström	2 750	1701–1701	Fastighetsaktiebolaget Protinus (ordf.), Förvaltnings AB Lindöhall (ordf.), Hällristningen AB (suppleant), Advokatfirman Egnell AB (suppleant), Advokat Bo Lindeberg AB (suppleant), AB Commodium rei (suppleant), Rosedala gård AB (suppleant), Concursus Necessarius AB (ledamot), Advokatfirman Cademan (suppleant), Advokat Rune Brännström (ledmot), Advokatfirman Glimstedt Östergötland KB (prokurist, Advokatfirman Birgitta Mörner (suppleant), NameDac Förvaltning AB (suppleant), Klackotech Förvaltning AB (suppleant)
Maria Danckler	49 000	1701–1712	Pelargi 1 AB (ledamot), Pelennor 9 AB (suppleant).
Helena Dandenell	22 500	1701–1712	Frank Advokatbyrå AB (ordf.), Advokat Helena Dandenell AB (ledamot), Knarf AB (ordf.), Advokat Marcus Axelryd AB (suppleant)
Eva Ekström	28 500	1701–1706	Ljustermans AB (ledamot)
Magnus Fredmer	60 000 ⁸	1701–1712	Pennstället 71 AB (ledamot), Pennstället 11 AB (suppleant), Pennstället 63 AB (suppleant), Pennstället 84 AB (Suppleant), Försäkringsaktiebolaget Portea (ledamot)
Per-Ola Jansson	30 500	1701–1706	IPOJ Konsult AB (ledamot), Nordic Growth Market NGM AB (ledamot), SwedSec Licensiering AB (ledamot), Styrelseordf. LeanOn AB
Claes Norberg	47 000	1701–1712	Regelrådet (ledamot), BASkontogruppen i Stockholm AB (styrelseledamot), Skattenytt Förlags AB (styrelseledamot)
Charlotte Sandart	18 500	1707–1712	-
Jessica Östberg	20 500	1707–1712	CJ Östberg AB (VD och ledamot)

⁸ Beloppet innefattar även arvode för andra halvåret 2016.

<i>Tillsynsnämnden för revisorer - ersättare:</i>			
Sofia Bildstein-Hagberg	12 000	1701–1712	Bokföringsnämnden (ledamot)
Helena Dale	10 000	1701–1712	Anini Konsult AB (suppleant), Balansen Helena Dale AB (ledamot), Balansen HD AB (ledamot), Balansen Dale AB (ledamot), Balansen AB (suppleant), Balansen ESL AB (suppleant), Gliainvest AB (suppleant), SN:s Revisorer AB (suppleant), Nordebäcksinvest AB (suppleant), Hasselbackens & Co AB (suppleant), Lilla ESL AB (suppleant)
Peter Ek	2 000	1701–1712	Scettico Professionale AB (ledamot)
Mikael Ernström	2 000	1701–1712	AB Ernströms Revisionsbyrå (ledamot), Ernströms Revision AB (ledamot), Ernströms Företagsservice AB (Ledamot), Mittrevision AB (ledamot), T Cahling Revision AB (Suppleant)
Michael Frie	21 750	1702–1712	Dalarö Advokataktiebolag, Bird & Bird Administration AB (ordf), Poppelman Advokat AB (suppleant), Lars-Henrik Tisell Advokat AB (suppleant), Bird & Bird AB (ordf.), Frie Advokat AB (ledamot), Bird & Bird Partners AB (ordf.), Bird & Bird Service AB (ordf.)
Eva Melzig Henriksson	0	1701–1712	Eva Melzig AB (ledamot)
Bo Johansson	8 000	1701–1712	Torgporten Revision Holding AB (ledamot), Torgporten Revision AB (ledamot)
Anette Landén	0	1701–1712	Ekobrottsmyndighetens insynsråd (ledamot), Transportstyrelsens styrelse (ledamot)
Birgitta Lööf	2 000	1701–1712	Rendelen 52 AB (suppleant), Rendelen 56 AB (suppleant), Rendelen 32 AB (suppleant), Rendelen 45 AB (ledamot)
Eva-Lena Norgren	2 000	1707–1712	-
Gustaf Sjöberg	0	1701–1706	Finansinspektionen (ledamot), Sjöbergs Konditori i Gävle AB (ordf.)
Bertil Sjöö	0	1701–1706	-
Gunnel Wennberg	0	1701–1706	Partibidrag snämnden (ordförande) och Statsrådsarvodessnämnden (ledamot)
Timothy Yuan	2 000	1707–1712	-
Peter Öhman	0	1707–1712	Redoveko Konsult AB (ordf.)

4.5.5 Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro finns i avsnitt 3.8 i resultatredovisningen.

4.6 Sammanställning väsentliga uppgifter

(tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 500	2 500	3 500	3 500	2 500
Utnyttjad	1 078	151	186	262	460
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	0	19	101
Räntekostnader	76	92	29	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	37 026	36 940	37 634	32 026	30 222
Avgiftsintäkter	36 080	39 665	37 432	32 752	27 447
Övriga avgiftsintäkter	-26	201	195	184	17
Anslagskredit - ej tillämplig					
Anslag - ej tillämplig					
Bemyndiganden - ej tillämplig					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st.)	25	22	20	23	22
Medelantalet anställda (st.)	28	25	24	25	23
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 592	1 521	1 541	1 424	1 473
Kapitalförändring					
Årets	-3 719	6 398	6 666	-62	-5 256
Balanserad	14 501	8 104	1 438	1 500	6 755

5 Beslut och intygande

Revisorsinspektionen fastställer myndighetens årsredovisning för verksamhetsåret 2017.

Beslut i detta ärende har fattats av myndighetschef Per Johansson. I den slutgiltiga handläggningen har tf. chefsjurist Anders Ahlgren, chefsrevisor Carin Ryttoft Drangel och administrativ chef Kristina Rasmusson deltagit.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 22 februari 2018

Per Johansson

Myndighetschef